

কৃষক বাইজলৈ গোহাৰি

আমাৰ এই 'ঘৰে - পথাৰে' পত্ৰিকাখনৰ ই-সংস্কৰণ মুকলি কৰা হৈছে। গতিকে কৃষক বাইজে আমাৰ বেব চাইট www.aau.ac.in লগ অন কৰি 'ঘৰে-পথাৰে' ই-সংস্কৰণৰ সুবিধা গ্ৰহণ কৰিব পাৰিব।
মুখ্য সম্পাদক
'ঘৰে-পথাৰে'
সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালকালয়
অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

ঘৰে-পথাৰে

পষেকীয়া কৃষি পত্ৰিকা
অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

এই সংখ্যাত আছে -

বিষয়	পৃষ্ঠা
☐ অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ে... .. ২	
☐ অপৰম্পৰাগত মাংসৰ উৎস .. ২	
☐ আমাৰ একাষাৰ ৩	
☐ মাহটোৰ কৃষিকৰ্ম ৩	
☐ উদ্যান শস্য ৩	
☐ ধানৰ লেচেৰিকটা পোকৰ ... ৪	

□ ৪৪ তম বছৰ □ সংখ্যা ২৩ □ ১ ডিচেম্বৰ ২০২৩ □ ১৬-৩০ আষাঢ়, ১৯৪৫ শক □ মূল্য - ১.০০ টকা □ GHARE - PATHARE □ PMG - 19 of 2005 - 06

অসম ধান গৱেষণা প্রতিষ্ঠানৰ শতবাৰ্ষিকীৰ সামৰণি অনুষ্ঠান সম্পন্ন

বিশ্বৰ পাঁচ শতাব্দিক কৃষি বিজ্ঞানীৰ অংশগ্ৰহণ

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অন্তৰ্গত তিতাবৰস্থ অসম ধান গৱেষণা প্রতিষ্ঠানে ইয়াৰ প্রতিষ্ঠাৰ গৌৰৱোজ্জ্বল শতবাৰ্ষিকী উপলক্ষে আয়োজন কৰা বছৰজোৰা কাৰ্যসূচীৰ অংশ হিচাবে যোৱা

প্ৰাকৃতিক ভাৰসাম্য অক্ষুণ্ণ ৰাখি উৎপাদনক লাভজনক পৰ্যায়লৈ উত্তৰণ ঘটোৱাৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰে। কৃষি উৎপাদন বৃদ্ধি কৰিবলৈ যাওঁতে অত্যধিক ৰাসায়নিক আৰু কীটনাশকৰ প্ৰয়োগৰ বাবে

খাদ্য স্বাৰলক্ষীতা আৰু খাদ্য সুৰক্ষাৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিব লাগিব। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ মাধৱ চন্দ্ৰ দাস সৌৱৰণী প্ৰেক্ষাগৃহত অনুষ্ঠিত এই অনুষ্ঠানত আদৰ্শ ভাষণ প্ৰদান কৰে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ

২২ নবেম্বৰৰ পৰা ২৪ নবেম্বৰলৈ 'খাদ্য সুৰক্ষা আৰু পৰিবেশ বহনক্ষমতাৰ বাবে পৰবৰ্তী প্ৰজন্মৰ প্ৰস্তুতি' শীৰ্ষক তিনিদিনীয়া আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় সন্মিলন অনুষ্ঠিত হৈ যায়। দেশ-বিদেশৰ পাঁচ শতাব্দিক প্ৰসিদ্ধ কৃষি বিজ্ঞানীয়ে অংশগ্ৰহণ কৰা এই সন্মিলনখনত মুখ্য অতিথি হিচাবে উপস্থিত থাকি উদ্বোধন কৰে ভাৰত চৰকাৰৰ উদ্ভিদৰ জাত সুৰক্ষা আৰু কৃষকৰ অধিকাৰ আইনৰ চেয়াৰমেন ত্ৰিলোচন মহাপাত্ৰই। ভাষণ প্ৰসংগত তেখেতে খাদ্য

অসম ধান গৱেষণা প্রতিষ্ঠানৰ শতবাৰ্ষিকীৰ সামৰণি অনুষ্ঠানৰ এগছী বস্তী প্ৰজ্জলনাৰে শুভউদ্বোধন কৰিছে ভাৰত চৰকাৰৰ উদ্ভিদৰ জাত সুৰক্ষা আৰু কৃষকৰ অধিকাৰ আইনৰ চেয়াৰমেন ত্ৰিলোচন মহাপাত্ৰই কাষত অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচার্য ড° বিদ্যুৎ চন্দন ডেকা প্ৰমুখ্যে অন্যান্য প্ৰসিদ্ধ কৃষি বিজ্ঞানীসকল

সম্পদৰ সুব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে বহনক্ষম খাদ্য ব্যৱস্থা গঢ়ি তোলাৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰে। প্ৰকৃতিৰ পৰিবৰ্তনৰ সৈতে ৰজিতা খুৱাই খাদ্যশস্য উৎপাদন আৰু

স্বাস্থ্যজনিত বিৰূপ প্ৰভাৱৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত এই দিশত অধিক সজাগতাৰ প্ৰয়োজন। সেয়ে মাটিৰ গুণাগুণ নষ্ট নোহোৱাকৈ আৰু পানীৰ মিতব্যয়ী ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে

উপাচার্য ড° বিদ্যুৎ চন্দন ডেকাই। আদৰ্শ ভাষণত উপাচার্য গৰাকীয়ে অসমৰ ধানৰ গৱেষণাৰ ক্ষেত্ৰৰ গৌৰৱোজ্জ্বল মুহূৰ্তত

(৪ পৃষ্ঠাৰ ১ কলমত চাওক)

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ত বাইচ কেফেটেৰিয়াৰ মূল্যায়ণ

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ যোৰহাটস্থ মূল চৌহদত যোৱা ৩১ অক্টোবৰ তাৰিখে 'বাইচ কেফেটেৰিয়াৰ' অংশমূলক ধানৰ জাতসমূহৰ মূল্যায়ণৰ শুভাৰম্ভ কৰা হয়। অসম কৃষি বাণিজ্য আৰু গ্ৰাম্য ৰূপান্তৰকৰণ প্ৰকল্পৰ অধীনত আৰম্ভ কৰা ২৭ টা নিৰ্বাচিত ধানৰ জাততে এই কেফেটেৰিয়াত নতুন ধানৰ জৰিয়তে কৃষকক উপকৃত কৰাৰ বাবে পদক্ষেপ হাতত লোৱা হয়। কৃষক, কৃষি বিজ্ঞানী আৰু কৃষি বিভাগৰ বিষয়াৰ ৭০ জনীয়া এটা দলে এই মূল্যায়ণত অংশ গ্ৰহণ কৰি জাতসমূহৰ ওপৰত মতামত প্ৰকাশ কৰে। এই উপলক্ষে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰীক্ষণ পামৰ কেফেটেৰিয়াস্থলীত আয়োজিত এক অনুষ্ঠানত বক্তব্য ৰাখি অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ভাৰপ্রাপ্ত কৃষি গৱেষণা সঞ্চালক ড° মুণাল শইকীয়াই সামগ্ৰিক কৃষিৰ উন্নতিৰ বাবে কেফেটেৰিয়াৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ ওপৰত

পথাৰত পৰীক্ষণৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰে। বিশেষকৈ নতুন নতুন পৰীক্ষা নিৰীক্ষাৰ জৰিয়তে বীজৰ দিশত আত্মনির্ভৰ হ'বৰ বাবে বাইচ কেফেটেৰিয়াৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ কথা উল্লেখ কৰে। অনুষ্ঠানত আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ধান গৱেষণা প্রতিষ্ঠানৰ গুৱাহাটীস্থ আৱাসিক সমন্বয়ক ড° বীৰেন্দ্ৰ যাদৱে ধানৰ জাতসমূহ চিনাক্তকৰণৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰে। নিৰ্বাচিত জাতৰ জৰিয়তে মূল্য সংযোজন আৰু থলুৱাভাৱে ক্লাস্তাৰ ভিত্তিত ধান উৎপাদনৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰি যান্ত্ৰিক ব্যৱস্থাপনাক অধিক উপযোগীকৈ সদ্যব্যৱহাৰ কৰিবলৈকো আহ্বান জনায়। এই অনুষ্ঠানত অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ভাৰপ্রাপ্ত সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালক ড° মনোৰঞ্জন নেওগ আৰু সহযোগী সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালক ড° ৰঞ্জিত কুমাৰ সাউদ, অল্টাৰনেট ন'ডেল বিষয়া ড° দেৱানন্দ

বৰচলাত বৃহৎ শালিধান চপোৱা অনুষ্ঠান সম্পন্ন

অসম কৃষি বাণিজ্য আৰু গ্ৰাম্য ৰূপান্তৰকৰণ আঁচনিৰ অধীনত আৰু আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ধান গৱেষণা কেন্দ্ৰৰ সহযোগত যোৱা ২৫ নবেম্বৰ তাৰিখে মৰিগাওঁ কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰই জিলাখনৰ লাহৰীঘাট ৰাজহ চক্ৰৰ বৰচলাত পোহৰ এগ্ৰ' প্ৰডিউচাৰ কোম্পানীৰ ব্যৱস্থাপনাত একবৃহৎ শালিধান চপোৱা অনুষ্ঠানৰ আয়োজন কৰে। এই অনুষ্ঠানৰ শুভউদ্বোধন কৰে আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয়

ধান গৱেষণা কেন্দ্ৰৰ জ্যেষ্ঠ বিজ্ঞানী ড° ৰাৱেয়াহাৰে। আনহাতে শালিধান চপোৱা এই অনুষ্ঠানটোত ৰেপাৰ, ৰেপাৰ বিন্দাৰ আৰু মিনি কস্টাইন হাৰ্ভেষ্টাৰেৰে কেনেকৈ ধান কাটি চপোৱা হয় সেই সন্দৰ্ভত কৃষক আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মাজত প্ৰদৰ্শন কৰা হয়। অনুষ্ঠানৰ লগত সংগতি ৰাখি এখন সজাগতা সভাৰো আয়োজন কৰা হয়। পোহৰ এগ্ৰ' প্ৰডিউচাৰ কোম্পানীৰ ডাইৰেক্টৰ ৰঞ্জন

বৰঠাকুৰে আঁত ধৰা আৰু মৰিগাওঁ কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ মূৰব্বী ৰিজুস্মিতা শৰ্মা ডেকাই উদ্দেশ্য ব্যাখ্যা কৰা সভাখনত কৃষি যান্ত্ৰিককৰণৰ সহায়ত কৃষকসকলে কম সময়ত আৰু কম খৰচতে কেনেকৈ ধানখেতি কৰিব উপকৃত হ'ব পাৰিব ইয়াৰ ব্যাখ্যা আগবঢ়ায় আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ধান গৱেষণা কেন্দ্ৰৰ বিজ্ঞানী ড° ভি কে যাদৱে। লগতে আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ধান গৱেষণা কেন্দ্ৰৰ জ্যেষ্ঠ বিজ্ঞানী ড° য়াহাৰে ভাষণ প্ৰসংগত কৃষক নাথাকিলে দেশো যে নেথাকে ইয়াৰ ওপৰত তাৎপৰ্যপূৰ্ণ মন্তব্য প্ৰকাশ কৰি নৱপ্ৰজন্মক কৃষিৰ প্ৰতি আকৰ্ষিত হ'বলৈ আহ্বান জনায়।

আলোকপাত কৰে। বিশেষকৈ নতুন নতুন ধানৰ জাত উদ্ভাৱনৰ পাছতো সেই জাতসমূহ কৃষকৰ কাষলৈ সোনকালে নোযোৱা বুলি উল্লেখ কৰি সঠিক নীতিৰ জৰিয়তে এইসমূহ কৃষকৰ পথাৰত উপলব্ধ কৰাৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়ে। বিশেষকৈ বাণিজ্যিকভাৱে সফলতা লাভ কৰিবলৈ মধ্যমীয়া জাতৰ ধানৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিবলৈ আহ্বান জনায় আৰু মূল্য শৃঙ্খল ব্যৱস্থাপনাৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰে। এপাৰ্টৰ ন'ডেল বিষয়া ড° ৰূপম বৰগোহাঁইয়ে বৃহৎ মাত্ৰাত কৃষকৰ

দাস, ফাৰ্ম মেনেজাৰ ড° মিতুল শইকীয়া, প্ৰজেক্ট কৰ্ডিনেটৰ ভাস্কৰজ্যোতি মহন্ত, প্ৰকল্প বিজ্ঞানী যুটিকা দাসৰ লগতে আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ধান গৱেষণা প্রতিষ্ঠানৰ ৬ গৰাকী বিষয়া, ২০ গৰাকী নিৰ্বাচিত অধ্যাপক তথা গৱেষক বিজ্ঞানী, ২৫ গৰাকী প্ৰগতিশীল কৃষক, ১০ গৰাকী এপাৰ্টৰ বিষয়া ৫ গৰাকী কৃষি বিষয়া, অসম বীজ আৰু জৈৱিক প্ৰমাণিকৰণ এজেন্সিৰ ৫ জন বিষয়াৰ লগতে বহুসংখ্যক গৱেষক বিজ্ঞানী আৰু কৃষকে অংশগ্ৰহণ কৰে।

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ে উদ্ভাৱন কৰা HD-K75 নতুন গাহৰিৰ জাত

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ খানাপাৰাত অৱস্থিত সৰ্বভাৰতীয় সমন্বিত গৱেষণা প্ৰকল্পৰ প্ৰণালীবদ্ধ প্ৰজননৰ দ্বাৰা HD-K75 নতুন গাহৰিৰ জাত ২০১৬ চনত উদ্ভাৱন কৰে। HD-K75 গাহৰিৰ জাত ৭৫% হেম্পচায়াৰ আৰু ২৫% অসমৰ থলুৱা গাহৰিৰ বংশগত গুণ থাকে। সৰ্বভাৰতীয় গাহৰি সমন্বিত গৱেষণা প্ৰকল্পৰ অধীনত ১৬টা প্ৰজন্মলৈ

৭৫ ভাগ হেম্পচায়াৰ আৰু ২৫ ভাগ থলুৱা গাহৰিৰ বংশগত গুণ বজাই ৰাখি প্ৰজনন কৰি HD-K75 গাহৰিৰ জাত উদ্ভাৱন কৰিছে। অসমৰ লগতে উত্তৰাঞ্চলৰ বিভিন্ন ৰাজ্যৰ গ্ৰামাঞ্চল আৰু বিশেষকৈ জনজাতি গাহৰি পালকৰ মাজত HD-K75 জাত জনপ্ৰিয় হোৱা দেখা গৈছে। ই জনজাতীয় জনসাধাৰণকে ধৰি সমাজৰ দৰিদ্ৰ আৰু সামাজিকভাৱে দুৰ্বল

শ্ৰেণীৰ জীৱিকা উন্নত কৰাত অৰিহণা যোগাই আহিছে। অসমত গাহৰি পালনে শেহতীয়া বছৰবোৰত দ্ৰুত গতিত উন্নয়ন লাভ কৰিছে কাৰণে গাহৰি পালকসকলে উন্নত জাতৰ গাহৰি পালন লাভজনক উদ্যোগ বুলি বিবেচিত হৈছে। HD-K75 গাহৰি জাতৰ কিছুমান গুৰুত্বপূৰ্ণ অৰ্থনৈতিক গুণাগুণ তলত উল্লেখ কৰা হ'ল। প্ৰথম গৰম হোৱাৰ বয়স ৬-৭ মাহ।

প্ৰথম গৰ্ভৱতী হোৱা বয়স ১১-১২ মাহ। গৰ্ভধাৰণ কাল হ'ল ১১৪ দিন। জন্মৰ সময়ত মুঠ পোৱালিৰ সংখ্যা ৮-৯ টা। পিয়ন এৰাৰ সময়ত পোৱালিৰ সংখ্যা ৬-৭ টা। গড় পোৱালিৰ মূত্ৰৰ হাৰ ২০-২২%। পোৱালিৰ জন্মৰ সময়ত গড় ওজন প্ৰায় ১.০০ কি.গ্ৰা। ১ মাহ বয়সত পোৱালিৰ গড় ওজন প্ৰায় ৫.০০ কি.গ্ৰা। পিয়ন এৰাৰ সময়ত পোৱালিৰ ওজন প্ৰায় ৯-১০ কি.গ্ৰা। ৩ মাহ বয়সত গাহৰিৰ ওজন প্ৰায় ১৮ কি.গ্ৰা। ৪ মাহ বয়সত ওজন হয় প্ৰায় ২৮ কি.গ্ৰা। ৬ মাহ বয়সত গাহৰিৰ ওজন গড়ে প্ৰায় ৫০-৫১ কি.গ্ৰা। একে সময়তে ৮ মাহ বয়সত গড় ওজন

প্ৰায় ৭০-৭২ কি.গ্ৰা. মান হয়। লেখকদ্বয়ৰ শেহতীয়া অনুসন্ধান মতে মাংসৰ বাবে HD-K75 গাহৰি পালন কৰিলে গড়ে এটা গাহৰিৰ পৰা ৩২০০.০০ টকা আৰু প্ৰতি কিলোগ্ৰাম ওজন হিচাপত ৪৫-৫০ টকা লাভ হয়। পোৱালি জগোৱাৰ বাবে প্ৰজনন পাম খুলিলে এবছৰত এজনী HD-K75 গাহৰিৰ পৰা ৪০,০০০ টকা পায়। ১০,০০০-১২,০০০ টকা লাভ হয় আৰু প্ৰতিটো পোৱালিৰ পৰা ১,০০০-১,২০০ টকা লাভ হয়।

ডাঃ দেৱজিৎ ডেকা
ড° ধীৰেশ্বৰ কলিতা

অপৰম্পৰাগত মাংসৰ উৎস হিচাপে ব্ৰয়লাৰ শহাপহু পালন

পশুজাত প্ৰ'টিন বুলি ক'লে সাধাৰণতে আমাৰ মাছ, ছাগলী, কুকুৰা, হাঁহ, পাৰ, গাহৰি আদিৰ মাংসৰ কথাহে মনলৈ আহে। কিন্তু সময় সাপেক্ষে আৰু প্ৰয়োজন সাপেক্ষে বিভিন্ন অপৰম্পৰাগত অৰ্থাৎ সততে নোখোৱা মাংস যেনে বতা চৰাই, ডাউক, হাইঠা আৰু অন্যান্য বনৰীয়া পশু-পক্ষীৰ মাংসৰ বহুতে লুকাই চৰাই হ'লেও সোৱাদ লোৱা দেখা যায়। পৃথিৱীৰ কিছুমান দেশত আকৌ বিভিন্ন সাগৰীয়প্ৰাণী, নিষিদ্ধ বন্যপ্ৰাণী, কুকুৰ, বাদুলী, সাপ, ভেকুলী, শামুক আদিও অতি আগ্ৰহেৰে ভক্ষণ কৰে। আমাৰ চুবুৰীয়া ৰাজ্য কেইখনমানত আকৌ কুকুৰৰ মাংসক তেওঁলোকৰ খাদ্য পৰম্পৰাৰেই অংশ হিচাপে গণ্য কৰা হয়। এই অপৰম্পৰাগত মাংসৰ উৎসসমূহ সদায় পোৱা নাযায় বা ইয়াক ঘৰতে পুহি তাৰ পৰা ব্যৱসায়ও কৰিব নোৱাৰি। কিন্তু এনে এবিধ প্ৰাণী আছে যাক সুস্বাদু মাংসৰ উৎস হিচাপে ব্যৱসায়িক ভিত্তিত ঘৰতে পালন কৰিব পাৰি আৰু সেই প্ৰাণীবিধ হৈছে বিভিন্ন প্ৰজাতিৰ ব্ৰয়লাৰ শহাপহু।

শহাপহু পালনৰ লাভ :

- ১) শহাপহুৰ প্ৰজনন ক্ষমতা বহুত বেছি, সেয়ে প্ৰতি পিয়নত পোৱালিৰ সংখ্যাও বেছি হয়।
- ২) ইহঁতৰ শাৰীৰিক বৃদ্ধি খৰতকীয়া আৰু খুব সোনকালে ইহঁত প্ৰাপ্তবয়স্ক হয়।
- ৩) আকাৰত সৰু হোৱা বাবে পুহিবলৈও সুবিধা।
- ৪) সৰু হোৱা বাবে পুহিবলৈ বিশেষ ঠাইৰ প্ৰয়োজন নহয়।
- ৫) বিশেষ ধৰণৰ খাদ্যৰো প্ৰয়োজন নহয়।
- ৬) শহাপহুৰ মাংস উচ্চ পুষ্টিগুণ সম্পন্ন হোৱাৰ বাবে ই অতিকৈ সুস্বাদু। শহাপহুৰ মাংসত আমাৰ প্ৰয়োজনীয় প্ৰ'টিন বা মাংসসাৰৰ পৰিমাণ বেছি কিন্তু আমাৰ শৰীৰৰ বাবে হানিকাৰক ফেট বা চৰ্বী, কলেষ্টৰল আৰু ছিডিয়ামৰ পৰিমাণ বহুত কম। সেইকাৰণে আনকি হৃদৰোগত আক্ৰান্ত

ব্যক্তিয়েও এই মাংস নিৰ্ভয়ে খাব পাৰে।

৭) শহাপহুৰ মল-মূত্ৰই মাটিত এক উত্তম জৈৱিকসাৰৰ যোগান ধৰে।

৮) কিছুমান মাংসৰ ক্ষেত্ৰত ধাৰ্মিক বাধ্য বাধকতা আছে। কিন্তু শহাপহুৰ মাংসৰ ক্ষেত্ৰত, সেয়া দেখা নাযায়। সকলো ধৰ্মাৱলম্বী লোকেই ইয়াৰ মাংস খায়। গতিকে যিকোনো পৰিবেশতে, যিকোনো ধৰ্মাৱলম্বী লোকৰ মাজত ইয়াক পুহিব পৰা যায়। ফলত মাংসৰ বিক্ৰীৰ বাবেও সমস্যা নাথাকে।

৯) শহাপহুৰ নোমাল ছালখন টুপী, জেকট আদি বনোৱাৰ বাবেও ব্যৱহাৰ হয়। গতিকে ছালখন বিক্ৰী কৰিও লাভৱান হ'ব পৰা যায়।

১০) পশু চিকিৎসা বিজ্ঞান, মানৱ চিকিৎসা বিজ্ঞানকে আদি কৰি বিভিন্ন গৱেষণাগাৰত আৰু বিভিন্ন জীৱ বিজ্ঞানৰ সৈতে জড়িত গৱেষণা যেনে বিভিন্ন বেমাৰৰ চিটাৰ উদ্ভাৱন বা বিভিন্ন ঔষধৰ প্ৰয়োগ সম্পৰ্কীয় গৱেষণাৰ বাবেও শহাপহুৰ প্ৰয়োজন হয়।

শহাপহুৰ প্ৰজাতি :

প্ৰায় ৩০ টা বিভিন্ন প্ৰজাতিৰ শহাপহু আছে যদিও মাংস উৎপাদনৰ বাবে স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত প্ৰজাতি সমূহ হ'ল -

- ১) নিউজিলেণ্ড হোৱাইট
 - ২) ৰাছিয়ান গ্ৰে জায়েন্ট
 - ৩) ছ্ৰেভিয়েট চিনচিলা
 - ৪) কেলিফ'ৰ্নিয়া হোৱাইট
- মাংস উৎপাদনৰ বাবে পুহিবলৈ, এই প্ৰজাতি কেইটা অতিকৈ উপযুক্ত আৰু একোটা মতা প্ৰাপ্তবয়স্ক শহাপহুৰ ওজন হ'ল ৩-৫ কিলো আৰু প্ৰাপ্তবয়স্ক মাইকীৰ ওজন ২.৫-৪.৫ কিলো পৰ্যন্ত।

প্ৰতিপালন :

যেতিয়া শহাপহুৰ ওজন প্ৰায় ২ কিলো হয় সেই সময়তেই ইহঁতৰ শাৰীৰিক গুণাগুণলৈ লক্ষ্য কৰি ইহঁতক প্ৰজননৰ বাবে বাচনি কৰি ল'ব লাগে। প্ৰজননৰ বাবে একোটা মতাৰ লগত ৩-৫ জনী মাইকী শহাপহু ৰাখিব পাৰি। শহাপহুৰ প্ৰত্যেককে একো একোটা গড়ালত ৰাখিও ডাঙৰ কৰিব

পাৰি। মতা আৰু মাইকী শহাপহুৰ প্ৰয়োজন হোৱা ঠাইৰ পৰিমাণ এনেধৰণৰ -

মাইকী - ৬ বৰ্গফুট (দীঘল : ৩ ফুট, বহল : ২ ফুট, ওখ : ১.৫ ফুট)

মতা - ৩ বৰ্গফুট (দীঘল : ২.০ ফুট, বহল : ১.৫ ফুট, ওখ : ১.৫ ফুট)

বাচনীয়া - ১ বৰ্গফুট (দীঘল : ১ ফুট, বহল : ১ ফুট, ওখ : ১ ফুট)

এইদৰে একোটা ৯০ ফুট দীঘল আৰু ২৫ ফুট বহল দুমহলীয়া গড়ালত প্ৰায় ২০০ টা শহাপহু পুহিব পৰা যায়। শহাপহু পোহা গড়ালটো পৰিষ্কাৰ, শুকান, সহজে পৰিষ্কাৰ কৰিব পৰা, সহজে বতাহ চলাচল কৰিব পৰা আৰু প্ৰদূষণ বা হাই-উৰ্ফমি নথকা ঠাইত হ'ব লাগে। উপযুক্ত প্ৰজনন আৰু বৃদ্ধিৰ বাবে শহাপহুৰ ১৪-১৬ ঘণ্টা পোহৰৰ প্ৰয়োজন হয়। গতিকে বছৰৰ যি সময়ত দিনৰ পোহৰ ১৪ ঘণ্টাতকৈ কম থাকে সেই সময়ত একোটা লাইটৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। শহাপহু একোটা ডাঙোতে কেতিয়াও কাণ বা ঠেঙত ধৰি ডাঙি নালগে। এনে কৰিলে ইহঁতৰ শীৰৰ ভিতৰৰ পেশীসমূহৰ অনিষ্ট হ'ব পাৰে যাৰ প্ৰত্যক্ষ প্ৰভাৱ পৰিব পাৰে ইহঁতৰ বৃদ্ধি আৰু প্ৰজননত।

শহাপহুৰ নৱজাতক পোৱালীয়ে ১২ ৰ পৰা ১৪ দিনতহে প্ৰথম চকু মেলে। গতিকে জন্মৰ পিছৰে পৰাই পোৱালিটোৱে মাকৰ গাখীৰ খাবলৈ পাইছেনে নাই, পোৱালিকেই হাঁহু পাইছেনে কি আদি অলপ নজৰ দিব লগা হয়। কিছুমান মাকে পোৱালি কেইটাক ভালকৈ গাখীৰ নুখুৱায়। তেনে অৱস্থাত শহাজনী ধৰি পোৱালি কেইটাক গাখীৰ খাবলৈ সহায় কৰি দিব লগাও হয়। ১২-১৪ দিনত প্ৰথম চকু মেলাৰ পিছৰে পৰা পোৱালীয়ে দানা আৰু ঘাঁহ খাব পৰা হয়।

পোৱালি কেইটাৰ এমাহ বয়স হোৱাৰ লগে লগে ইহঁতক মাকৰ পৰা আঁতৰাই আনি বেলেগ গড়ালত ৰাখিব লাগে। এনে কৰিলে মাকজনী অতি সোনকালে আকৌ প্ৰজননৰ বাবে সাজু হ'ব পাৰে। এই মাকৰ পৰা আঁতৰ কৰা সময়তেই মতা আৰু মাইকী পোৱালি চিনাক্ত কৰি সিহঁতক বেলেগে বেলেগে ৰাখিব লাগে। এনে কৰিলে প্ৰতিপালন আৰু পিছলৈ বিক্ৰীৰ বাবেও

সুবিধা হয়। প্ৰতিটো পোৱালিক বেলেগে বেলেগে ৰাখিবলৈ অসুবিধা হ'লে মতা আৰু মাইকী পোৱালিক বেলেগ বেলেগ জাকত ৰাখিব পাৰি। ৪ মাহৰ পিছত কিন্তু মতা পোৱালি প্ৰত্যেকটোকে বেলেগে বেলেগে গড়ালত ৰাখিব লাগে। নহ'লে ইহঁতে নিজৰ মাজতে কাৰ্জিয়া কৰি ইটোৱে সিটোৰ অনিষ্ট কৰিব পাৰে। অৱশ্যে মাইকী পোৱালিবোৰক ১৮-২০ সপ্তাহ পৰ্যন্ত একেলগেই ৰাখিব পাৰি। প্ৰত্যেকটো শহাপহুৰ চিনাক্তকৰণৰ বাবে ব্যৱস্থা লোৱা উচিত যাতে ইহঁতৰ প্ৰত্যেকটোৰে ওজন, বৃদ্ধি, ৰোগ, চিকিৎসা আদি ব্যক্তিগত নথি ৰাখিব পৰা যায়।

শহাপহুৰ বিষ্ঠা অতি উত্তম জৈৱিক সাৰ, অন্য পশুধনৰ বিষ্ঠাতকৈ ইয়াত অধিক পৰিমাণে নাইট্ৰজেন আৰু ফছফ'ৰাছ থাকে। ইয়াক ঘৰুৱা বাৰী বা খেতিপথাৰত জৈৱিক সাৰ হিচাবে ব্যৱহাৰ কৰাৰ উপৰিও ইয়াক বিক্ৰী কৰি বা কেঁচুসাৰ উৎপাদনৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰিও যথেষ্ট লাভৱান হ'ব পাৰি। দেখা গৈছে যে ১০০ টা শহাপহুৰ এখন ফাৰ্মৰ পৰা দৈনিক ১৫৩ কিলো বিষ্ঠা (জৈৱিক সাৰ) উৎপাদন হয়।

খাদ্য : শহাপহু এক তৃণভোজী প্ৰাণী। ইয়াৰ প্ৰতিপালনৰ সৰ্বমুঠ খৰচৰ ৭৫% খৰচ হয় কেৱল খাদ্য বাবেই। শহাপহুৰ খাদ্যত ১২-১৮% প্ৰ'টিন বা মাংসসাৰ, ৮% আঁহজাতীয় পদাৰ্থ থকাটো নিতান্তই প্ৰয়োজনীয়। কিছুমান সম্ভুলিত আহাৰ গুটিৰ আকাৰত বজাৰত কিনিবলৈ পোৱা যায়। এই সম্ভুলিত আহাৰত প্ৰয়োজনীয় পৰিমাণত প্ৰ'টিন (মাংসসাৰ), কাৰ্বহাইড্ৰেট (শ্বেতসাৰ), ফেট (চৰ্বী) আৰু প্ৰয়োজনীয় খনিজ লৱণ আৰু ভিটামিন (খাদ্যপ্ৰাণ) থাকে। এনে খাদ্য দিব পাৰিলে খাদ্যৰ অপচয় কম হোৱাৰ উপৰিও শহাপহুৰে পৰিচিত পৰিমাণৰ পুষ্টিও লাভ কৰে।

ব্ৰয়লাৰ শহাপহুৰ স্বাস্থ্য আৰু পৰিপুষ্টিৰ বাবে শ্বেতসাৰ (কাৰ্বহাইড্ৰেট) অতিকৈ প্ৰয়োজন। শ্বেতসাৰে ইহঁতক শক্তি আৰু স্মৃতিপ্ৰদান কৰে। কিন্তু প্ৰয়োজনতকৈ অধিক পৰিমাণৰ শ্বেতসাৰে আকৌ ইহঁতৰ ক্ষতিহে কৰে। উল্লেখ্য যে একোটা এক কিলো ওজনৰ শহাপহুৰ ১২০ কিঃ কেলৰি শক্তিৰ দৈনিক প্ৰয়োজন হয়।

কাৰ্বহাইড্ৰেটৰ দৰেই ইহঁতৰ খাদ্যত পৰিচিত পৰিমাণৰ প্ৰ'টিনও থাকিব লাগে। অন্যথা ইহঁতৰ বৃদ্ধি প্ৰজননত অসুবিধা হয়। শহাপহুৰ খাদ্যত দিব পৰা প্ৰ'টিনৰ খুব সহজলভ্য উৎসটোৱেই হৈছে চয়াবিন। অন্যান্য প্ৰ'টিনৰ উৎস যেনে - বিভিন্ন ধৰণৰ খলিহেৰ লগতে বাৰ্চিম আৰু লুচাৰ্ণ নামৰ উন্নতমানৰ ঘাঁহ আদিও শহাপহুৰ খাদ্যত ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি। একোটা ২-৩ কিলো ওজনৰ শহাপহুৰ স্বাভাৱিক বৃদ্ধিৰ বাবে ১৬% প্ৰ'টিনৰ প্ৰয়োজন হয়। ইয়াৰ উপৰিও শহাপহুৰ খাদ্যত ২-৫% ফেট বা চৰ্বীজাতীয় দ্ৰব্যও থাকিব লাগে। এই ফেট বা চৰ্বীজাতীয় দ্ৰব্যই খাদ্যৰ সোৱাদ বৃদ্ধি কৰাৰ লগতে ক্ষুদ্ৰান্তত চৰ্বী দৰণীয় খাদ্যপ্ৰাণবোৰ শোষণ কৰাত সহায় কৰে। শ্বেতসাৰ, খাদ্যপ্ৰাণ, চৰ্বীৰ লগতে অন্য এক প্ৰয়োজনীয় উপাদান হ'ল আঁহজাতীয় পদাৰ্থ, যাৰ পৰিমাণ ১০-১৬% হোৱাটো অতি প্ৰয়োজনীয়।

এই সূক্ষ্ম পৰিচিত খাদ্যৰ উপাদানসমূহৰ উপৰিও এক অপৰিহার্য উপাদান হৈছে পানী। শহাপহুৰ সুস্বাস্থ্য সুনিশ্চিত কৰাৰ কাৰণে স্বচ্ছ আৰু পৰিষ্কাৰ পানীৰ যোগান ধৰাটো অতিকৈ প্ৰয়োজনীয়। এজনী পোৱালি থকা মাইকী শহাপহুৰ দৈনিক ৪.৫ লিটাৰ পানীৰ প্ৰয়োজন হয়। কাৰণ ২৫০ মিঃগিলিঃ পানী, গাখীৰৰ জৰিয়তে ইহঁতৰ দেহৰ পৰা দৈনিক ওলাই যায়। গতিকে লগে লগে পানীৰ যোগান নধৰিলে স্বাস্থ্য আৰু দুগ্ধ উৎপাদন দুয়োটাতে বিৰূপ প্ৰভাৱ পৰে। তেনেদৰে একোটা মতা শহাপহুকো দৈনিক ২৫০ মিঃগিলিঃ পানীৰ প্ৰয়োজন হয়।

ইয়াৰ উপৰিও সৰ্বমুঠ দানাৰ ১% হিচাপত নিমখৰো প্ৰয়োজন হয় কাৰণ নিমখৰ অভাৱত শৰীৰৰ পৰা বেছিকৈ পানীভাগ ওলাই যায়, যিয়ে শাৰীৰিক বৃদ্ধি আৰু দুগ্ধ উৎপাদনত বিৰূপ প্ৰভাৱ পেলায়। তাৰোপৰি প্ৰয়োজনীয় পৰিমাণত বিভিন্ন খনিজ লৱণ আৰু ভিটামিনও শহাপহুৰ সুস্বাস্থ্য খাদ্যত থাকিব লাগে। অন্যথা বিভিন্ন অভাৱজনিত সমস্যাই দেখা দিব পাৰে।

প্ৰজনন : সাধাৰণতে ৪-৬ মাহ বয়সত শহাপহু প্ৰজননৰ বাবে উপযুক্ত হয়। প্ৰজননৰ (৪ পৃষ্ঠাৰ ১ কলমত চাওক)

আমাৰ একাৰাৰ

শস্য বিচিত্ৰতাৰ প্ৰয়োজনীয়তা আৰু সম্ভাৱনীয়তা

শস্য বিচিত্ৰতাৰ বিভিন্ন কৃষি পদ্ধতিসমূহ যেনে শস্যাবৰ্তন, অস্তৱৰ্তী শস্যৰ খেতি, মিশ্ৰিত শস্যৰ খেতি, বিলে শস্যৰ খেতি, শস্য বহুমুখীকৰণ আৰু বহুতৰপীয়া খেতিৰ জৰিয়তে একেডৰা মাটিৰ পৰা একে সময়তে আৰু এটা কৃষি বৰ্ষত বেলেগ বেলেগ সময়ত বিভিন্ন ধৰণৰ খাদ্য শস্যৰ উৎপাদন পাব পৰা যায়। দুটা বা ততোধিক শস্যৰ খেতি শস্যক্ৰমত কৰি বা অস্তৱৰ্তী শস্য হিচাবে কৰি আমাৰ ক্ষুদ্ৰ আৰু উপাস্ত কৃষকসকল অধিক লাভান্বিত হ'ব পাৰে আৰু লগতে লোকচানৰ সম্ভাৱনা কম হয়। শস্য বিচিত্ৰতাই শস্যৰ বেমাৰ-আজাৰ, কীট-পতঙ্গ আৰু বন-বাতৰ প্ৰাদুৰ্ভাৱ বহুলাংশে কমাব পাৰে, লগতে উপকাৰী কীট-পতঙ্গৰ সংখ্যা বৃদ্ধি কৰে। শস্যক্ৰমত মাহজাতীয় শস্যৰ অন্তৰ্ভুক্তিয়ে মাটিৰ উৰ্বৰা ও উৎপাদিকা শক্তি বৃদ্ধি কৰে। শস্য বিচিত্ৰতাই কৃষকৰ নিয়মীয়া আয়ৰ পথ মুকলি কৰে আৰু মুঠ আয় বৃদ্ধি কৰে। ই পৰিবেশ আৰু পাৰিপাৰ্শ্বিক বাৰ্তাবৰণ নষ্ট হ'ব নিদিয়ৈ আৰু পৰিয়ালৰ বাবে কৃষিজাত সামগ্ৰীৰ অভাৱ পূৰণ কৰাৰ লগতে পৰিয়ালৰ পৰিপুষ্টি সাধনত অৰিহণা যোগায়। ধান, মাহ আৰু তেল আমাৰ খাদ্য তালিকাৰ এক অবিচ্ছেদ্য আৰু অপৰিহাৰ্য অংগ। অসমৰ মাটি আৰু জলবায়ু এই শস্যসমূহৰ বাবে অনুকূল যদিও ধানৰ বাহিৰে মাহ আৰু তেলজাতীয় শস্য উৎপাদনত ৰাজ্যখনে এতিয়াও স্বাৱলম্বী হ'ব পৰা নাই। ভাৰতৰ অন্য বহু ৰাজ্যৰ তুলনাত অসমত মাহজাতীয় আৰু তেলজাতীয় শস্যৰ উৎপাদন চাহিদাৰ তুলনাত যথেষ্ট কম। প্ৰতিবছৰে মাহৰ উৎপাদনৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰায় ৭০ শতাংশ আৰু তেলৰ ক্ষেত্ৰত ৫০ শতাংশ ঘাটি হয়। এই ঘাটি পূৰাবলৈয়ে প্ৰতিবছৰে আমাৰ প্ৰয়োজনীয় মাহ আৰু তেলৰ বৃজন অংশ ভাৰতৰ বিভিন্ন ৰাজ্যৰ পৰা আমদানি কৰিব লগা হয় আৰু তাৰ ফলত বছৰি বহু ধন বহিঃৰাজ্যলৈ ওলায় যায়। গতিকে ধানৰ লগতে বাকী খাদ্য শস্যসমূহো বহুলভিত্তিত কৰি উৎপাদন বঢ়োৱাত আমাৰ কৃষকসকলে গুৰুত্ব দিব লাগিব। একেডৰা মাটিত এটা কৃষি বৰ্ষত দুটা বা ততোধিক শস্যৰ খেতি কৰি শস্যৰ উৎপাদন বঢ়োৱাৰ লগতে শস্য-প্ৰাবল্য ২০০ বা ৩০০ শতাংশলৈ বৃদ্ধি কৰিব লাগিব।

বৰ্তমান অসম তথা সমগ্ৰ বিশ্বতে জনসংখ্যাৰ দ্ৰুত বৃদ্ধিয়ে জনমূৰি ভূমিৰ পৰিমাণ ক্ৰমাগত হ্রাস কৰি আনিছে। এক হিচাব মতে এই শতিকাৰ শেষৰফালে মানুহ আৰু ভূমিৰ অনুপাত ১ঃ০ঃ১৪ হেক্টৰ হ'বগৈ বুলি অনুমান কৰা হৈছে। কিন্তু খাদ্যশস্যৰ উৎপাদন ইয়াৰ সমানুপাতিকভাৱে বঢ়া নাই। জনসংখ্যাৰ বৃদ্ধিৰ লগে লগে দেশ তথা ৰাজ্যৰ খাদ্যৰ চাহিদাও বাঢ়ি গৈ আছে আৰু এই বৰ্দ্ধিত জনসংখ্যাৰ চাহিদা পূৰণ কৰিবলৈ খাদ্যশস্যৰ উৎপাদন বঢ়োৱাতো অতিকৈ প্ৰয়োজন হৈ পৰিছে। আনহাতে খাদ্য শস্যৰ উৎপাদন বঢ়াবলৈ কৃষিভূমিৰ পৰিমাণ পোনে পোনে বঢ়াব পৰা নাযায়। যিহেতু মাটিৰ সীমাবদ্ধতা আছে। গতিকে তাকৰীয়া মাটিতে এটা কৃষিবৰ্ষত এটাৰ পিছত আন এটা শস্যৰ খেতি কৰি কৃষিভূমিৰ পৰিমাণ বৃদ্ধি কৰাৰ লগতে অধিক খাদ্যশস্য উৎপাদন কৰাতো বৰ্তমান সময়োপযোগী পদক্ষেপ হৈ পৰিছে।

বৰ্তমান ৰাজ্যখনৰ মুঠ কৃষি উপযোগী মাটিৰ প্ৰায় ২৮ লাখ হেক্টৰত ১৪৮ শতাংশ শস্য প্ৰাবল্যতাৰে খেতি কৰা হয়। ইয়াৰে প্ৰায় ২৪-২৫ লাখ হেক্টৰ মাটিত শালি, বাও, আছ আৰু বৰো এই আটাইকেইবিধ সামৰি ধান খেতি কৰা হয়। মুঠ ধান খেতি কৰা মাটিৰ প্ৰায় ১৮ লাখ হেক্টৰত অকল শালি ধানৰ খেতি কৰা হয়। শালি ধান কটাৰ পিছত শতকৰা প্ৰায় ৫০ ভাগ মাটি চন পৰি থাকে, অৰ্থাৎ কোনো ধৰণৰ খেতি কৰা নহয়। ইয়াৰে প্ৰায় ১০ লাখ হেক্টৰ মাটি মধ্যমীয়া দ' আৰু পলসুৱা আৰু এই মাটি শীতকালীন শস্যৰ বাবে অতি উপযোগী এই ১০ লাখ হেক্টৰ মাটিৰে ৩-৫ লাখ হেক্টৰ মাটিত বিভিন্ন ধৰণৰ ৰবি শস্য কৰা হয় আৰু বাকী থকা ৬.৫ লাখ হেক্টৰ মাটি ৰবি শস্যৰ বতৰত এতিয়াও চন পৰি থাকে। এই মাটিত আমাৰ খেতিয়কসকলে ৰবিবতৰত মাহজাতীয়, তেলজাতীয় আৰু অন্যান্য লাভজনক তথা চাহিদা থকা শস্যসমূহৰ খেতি শস্যক্ৰমত সুন্দৰভাৱে কৰি লাভৱান হ'ব পাৰে। ইয়াৰ ফলত আমাৰ ৰাজ্যখনক অদূৰ ভৱিষ্যতে বিভিন্ন ধৰণৰ খাদ্য শস্য উৎপাদনত স্বনিৰ্ভৰশীল কৰি তুলিব পাৰে।

অসমৰ অৰ্থনীতি কৃষিভিত্তিক। গ্ৰাম্য অৰ্থনীতিৰ ভেটি শক্তিশালী কৰাৰ ক্ষেত্ৰত কৃষকসকলৰ ভূমিকা উল্লেখনীয়। আনহাতে অসমত উপাস্ত আৰু ক্ষুদ্ৰ কৃষকৰ সংখ্যাই সৰহ। গতিকে তেওঁলোকে শস্য বিচিত্ৰতাৰ বিভিন্ন ধৰণৰ ব্যৱস্থা তথা উপায়সমূহত মনোনিবেশ কৰিলে কম মাটিতে অধিক আৰু ভিন্ন ধৰণৰ খাদ্য শস্য উৎপাদনৰ দ্বাৰা আৰ্থিকভাৱে নিশ্চয় টনকিয়াল হ'ব পাৰিব।

ড° অঞ্জুমলা ডেকা

মাহটোৰ কৃষিকৰ্ম

১৫ পুহৰ পৰা ১৫ মাঘ, ১৯৪৫ শক

পথাৰ শস্য

সৰিয়হ :

ইতিমধ্যে ফুল ফুলি চোঁই ধৰিবলৈ আৰম্ভ কৰা গছবোৰত পুহৰ আৰম্ভণিৰ পৰা মোৰা পোকৰ আক্ৰমণ আৰম্ভ হয়। কাতি-আঘোণ (নবেম্বৰ) মাহৰ কৃষিকৰ্মত দিয়া শস্য ৰক্ষাৰ ব্যৱস্থাকে গ্ৰহণ কৰিব।

আলু :

১) আঘোণ-পুহ মাহৰ ভিতৰত ব্লাইট আৰু অন্যান্য বেমাৰৰ প্ৰতিৰোধক হিচাবে কাতি-আঘোণ (নবেম্বৰ) মাহৰ কৃষিকৰ্মত দিয়া শস্য ৰক্ষাৰ ব্যৱস্থাকে গ্ৰহণ কৰিব।

কুঁহিয়াৰ :

১) কুঁহিয়াৰ কাটিবৰ বাবে জাতটো আগতীয়া নে শেহতীয়া জানিলে সেই হিচাপে কাটিব।

২) আগতীয়া জাতৰ হ'লে ১০ মাহত কাটিবৰ উপযুক্ত হয় আৰু শেহতীয়া হলে ১১-১২ মাহত কাটিবৰ উপযুক্ত হয়।

৩) অপৈণত অৱস্থাত কুঁহিয়াৰ কাটিলে ৰসৰ পৰা উপযুক্ত গুৰ বা চেনী উৎপাদন কৰিব পৰা নহয়।

৪) কুঁহিয়াৰ কাটিলে দুদিনতকৈ বেছি ৰাখি নেপেৰিব। কটাৰ পিচত বেছিদিন ৰাখি থৈ পেৰিলে গুৰ বা চেনীৰ উৎপাদন ক্ষমতা হ্রাস পায়।

ড° ৰণজিৎ কুমাৰ সাউদ

উদ্যান শস্য

আঘোণ মাহত উদ্যান শস্যৰ পৰিচৰ্যা

আঘোণ মাহত অসমৰ মাটি আৰু জলবায়ু অনুসৰি ফল-মূল গছৰ প্ৰতিপালনসমূহ এনেধৰণৰ -

কল : কল গছৰ গুৰিৰ পৰা অলাগতীয়াল বন-বাতবোৰ আঁতৰাই দিয়ক। এতিয়াই কলৰ বাৰীখন পৰিষ্কাৰ কৰি ৰাখিলে গোটেই জাৰকালিটো বন-বাত নহয়। বন-বাতবোৰ চিকুশাই দিয়াৰ পিচত গুৰিত মাটি জাপি দিয়ক। পিচত গছৰ গুৰিত জীপ থাকিবলৈ গছৰ শুকান পাত, শুকান জাবৰ-জোথৰ জাপি দিয়ক। মাটিৰ উপৰিভাগত মাটিৰ আৱৰণি হিচাবে পলিথিন কাপোৰো ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে। প্ৰতি ১০-১২ দিনৰ ব্যৱধানত পানীৰ যোগান ধৰক।

নাৰিকল : নতুনকৈ ৰোপণ কৰা নাৰিকল গছৰ বাগিছাৰ মাজৰ খালি অংশবিলাকত অন্ত বৰ্তী শস্য হিচাবে নানা তৰহৰ

শীতকালীন শাক-পাচলিৰ খেতি কৰক। গছৰ গুৰিৰ মাটিত জীপ ৰাখিবৰ বাবে কল গছৰ গুৰিত দিয়াৰ দৰে ব্যৱস্থা লওক। গছত থকা পূৰ্বৰ শুকান নাৰিকলবোৰ পাৰি আনক। লগতে গছৰ আগ অংশত অৰ্থাৎ পাতৰ খোৰোঙত থকা পাঁচা ফুল, বাকলি, ফুল আদি আঁতৰাই দিয়ক আৰু শুকান পাত বা ফুলৰ ঠাৰিবোৰ কাটি গছৰ আগছোৱা পৰিষ্কাৰ কৰি ৰাখক। প্ৰতি ১০-১২ দিনৰ ব্যৱধানত পানীৰ যোগান ধৰক।

তামোল : তামোল বাৰীখনৰ পৰা বন-বাতবোৰ আঁতৰাই গছৰ গুৰিত মাটি জাপি দিয়ক। নতুনকৈ পতা তামোল বাৰীৰ মাজৰ খালি অংশত শীতকালীন শাক-পাচলি ৰোপণ কৰি উপৰা আয়ৰ ব্যৱস্থা কৰক। গছৰ গুৰিত জীপ ৰাখিবৰ বাবে কল-নাৰিকল খেতি কৰাৰ দৰে ব্যৱস্থা লওক। তামোল, নাৰিকল গছত গোৱৰ সাৰ সৰহকৈ ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে।

মাটি কঠাল : দুশৰীয়া পদ্ধতিত কৰা মাটি কঠালৰ খেতিৰ মাজৰ পৰা বন-বাতবোৰ আঁতৰাই দিয়ক। ফলদিয়া গছবোৰৰ গুৰিত মাত্ৰ এটা পোখা পুলিহে ৰাখিব লাগে। ফলৰ ঠিক তলতে থকা পোখা পুলি আৰু ফলৰ ওপৰত থকা মুকুট ফল চপোৱাৰ পিচত জীপ থকা মাটিত ঘন ঘনকৈ ৰুই থব লাগে যাতে শিপা ওলায়।

নেমু টেঙা : গছৰ পৰা পূৰ্বৰ ফলবোৰ চপাই আনক। লগে লগে গছত থকা শুকান ডালবোৰ বা পোক বা বেমাৰে আক্ৰমণ কৰি নষ্ট কৰি দিয়া ডালবোৰ কাটি দিয়ক। এই সময়তে গছত পাতলীয়া কৈ দীঘল ডালবোৰ কলম কৰি দিব লাগে। গছৰ গুৰিৰ পৰা বন-বাতবোৰ চিকুশাই গুৰিত জাবৰ-জোঁঠৰ, পচম সাৰ আৰু শুকান পাত জাপি দিয়ক।

সুমথিৰা টেঙা : ফলৱতী গছত পূৰ্বৰ হৈ পকিবলৈ ধৰা টেঙাবোৰ চপাই আনক। লগে

লগে গছৰ পৰা শুকান ডালবোৰ কাটি দিয়ক। গছৰ গুৰিৰ পৰা বন-বাতবোৰ চিকুশাই বাৰীখন পৰিষ্কাৰ কৰি ৰাখক।

অমিতা : গছৰ গুৰিৰ পৰা বন-বাতবোৰ আঁতৰাই বাৰীখন পৰিষ্কাৰ কৰি ৰাখক আৰু গছৰ গুৰিত মাটি চপাই দিয়ক। ফল ধৰা গছত বাঢ়িব নোৱাৰা মাজৰ সৰু সৰু অমিতাবোৰ পাৰি আনক।

মধুৰি আম : গছৰ গুৰিৰ পৰা ওলোৱা নতুন ডালবোৰ কাটি দিয়ক। ফল নধৰা বা আগটোৰ ওপৰৰ পৰা শুকাই অহা ডালবোৰ কাটি দিয়ক। ফল ওলাৰ খোজা বা নোলোৱা থিয়কৈ বাঢ়ি যোৱা ডালবোৰ তললৈ হুওলাই দিয়ক। গছৰ গুৰিৰ পৰা বন-বাতবোৰ চিকুশাই দিয়ক।

লিচু : গছৰ পৰা ডালবোৰ কাটি দিয়ক। গছৰ গুৰিৰ পৰা বন-বাতবোৰ আঁতৰাই দিয়ক।

আম : শুকান ডাল আৰু পোকে বেছিকৈ আক্ৰমণ কৰা আৰু গছৰ মাজভাগত থকা ছাঁপৰ সৰু সৰু ডালবোৰ কাটি দিয়ক। গছৰ তলৰ মাটিবোৰ কোৰ মাৰি লুটিয়াই দিয়ক যাতে মাটিত বাস কৰা পোকৰ বাহ বা কনী মৰি যায়। গছৰ গুৰিৰ পৰা ১ মিটাৰ ওপৰলৈ চূণৰ এটা প্ৰলেপ দিয়ক।

জালুক : গছত থকা ফলৰ চিৰাবোৰৰ ৰং যদি সলনি হৈ মুগা বৰণৰ হৈছে তেন্তে চিৰাবোৰ পাৰি আনক। পাৰি অনা চিৰাবোৰ ৰ'দত দিয়ক যাতে ই কলা পৰি সোতৰা-সোতৰা হয়। ফল পাৰিৰ সময়ত ওপৰৰ লতাৰিলাক আশ্ৰয়কাৰী গছত বান্ধি দিয়ক।

বাৰীত থকা প্ৰতিজোপা ফল-মূল গছৰ গুৰিৰ এক মিটাৰ অংশত এটা চূণৰ প্ৰলেপ দিয়ক।

ড° ৰাজেন্দ্ৰ প্ৰসাদ দাস
(অৱসৰী অধ্যাপক, অংকুৰণি)

সেউজসাৰ

কিছুমান শস্যৰ খেতি কৰি এক নিৰ্দিষ্ট সময়ৰ পাছত এইবোৰৰ ডাল-পাত আদি কাটি মাটিৰ লগত মিলাই দিলে যি সাৰ পোৱা যায়, তাকে সেউজসাৰ বোলা হয়। সকলো উদ্ভিদৰ পৰাই এনে সাৰ পাব যায় যদিও ইয়াৰ বাবে কিছুমান বিশেষ উদ্ভিদ চিনাক্ত কৰা হৈছে। সেউজসাৰ তিনি ভাগত ভাগ কৰা হৈছে। কিছুমান শস্যৰ খেতি কৰি মাটিৰ লগত মিহলাই দিয়া হয়। যেনে - ধনৈচা, শণ, বেলিফুল আদি। অন্য কিছুমান উদ্ভিদৰ পাত সংগ্ৰহ কৰি খেতি মাটিত মিহলোৱা হয়। যেনে - সোণাক, নিম, ভেট, এৰা আদি। আনহাতে আন কিছুমান আৱৰণ শস্যৰ ফচল চপাই ডাল-পাত মাটিৰ লগত মিহলোৱা হয়। যেনে - মগুমাছ, মাটিমাছ, লেচেৰামাছ আদি।

সেউজসাৰৰ গুণাগুণ :
১) সেউজসাৰ প্ৰয়োগ কৰি সহজে জৈৱ পদাৰ্থ বৃদ্ধি কৰিব পৰা যায়। ২) সেউজসাৰৰ ফলত মাটিত উপকাৰী অণুজীৱৰ সংখ্যা বৃদ্ধি কৰে। ৩) মাটিত শস্যৰ পোষক দ্ৰব্য বৃদ্ধি কৰে। ৪) সেউজসাৰ ব্যৱহাৰৰ যোগেদি ভূমিক্ষয় সহজে ৰোধ কৰিব পৰা যায়। ৫) মাটিত জৈৱিক গুণৰ উন্নতি হয়। ৬) সেউজসাৰে ৰাসায়নিক সাৰৰ কাৰ্যকাৰিতা বৃদ্ধি কৰে।
মুঠতে এক কথাত ক'বলৈ গ'লে ৰাসায়নিক সাৰ ব্যৱহাৰৰ লগতে সেউজসাৰ ব্যৱহাৰ কৰি অধিক খাদ্য শস্য উৎপাদন কৰিব পৰা যায়।

শ্ৰীজিতুমণি নাথ

